

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Ioannis || Slotani || Geffensis, Sacrae || Theologiae
Profes-||soris, De retinenda fide orthodo-||xa & catholica
aduersus hæ-||reses & sectas, & præci-||puè
Lutherana[m], Li-||bri nouem.||**

Slotan, Johann

Coloniae, 1560

VD16 S 6745

Capvt I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29875

escant, aduersus regulam. Nihil scire, omnia scire est. Et D. Cyprianus lib. 3. ad Quirinum cap. 53. scripturis ostendit, si dem nostram simplicem esse debere.

LIBER SEPTIMVS.
CAPVT I.

Atis iam opinor demonstratum esse, quàm nõ sit apud vos syncerissima illa sapiëntia, postulat nunc ordinis ratio, vt ad reli

qua, quæ Diuum Augustinum in gremio catholicæ ecclesiæ detinuere, consideranda progrediamur. Itaq; secundo loco recenset, Consensionem populorũ atq; gentiũ. De qua principio videtur inquirẽdũ, in quo sita sit. Quod nemo melius (mea quidẽ sententia) declarat ipso Vincetio Lirinensi in eo li. quẽ aduersus pphanas oĩm hæreseon nouationes scriptũ reliquit, vbi inter cetera docet eam esse sitã in ipsa vetustate omnium, vel certè penè omnium sacerdotum, & magistrorum, qui in definitiõib;

Consensio
populorũ
atque gen
tium.

Q 4 bus

IOANN. SLO. GEF.

bus atque sententijs suis (quas sectamur) vnanimis fuerunt. CACO. Nunquid consensio populorum atq; gentium consistere credenda est, in consensione paucorum doctorum siue magistrorum, quos paucissimos fuisse constat, etiam si cum vnus gentis vel nationis multitudine conferantur. Quati ergo æstimandam existimas eorum consensionem, si cum omnium gentiũ atq; populorum consensione cõferas? Quid si omniũ gentium atq; populorum consensio ab horum paucorum consensione discrepet? quid si errent, nunquid ob id magistrorum consensio preualebit? Quid si nec inter ipsos, licet paucos, magistros cõueniat? quid si inter ipsos ambiguitas aut controuersia aliqua fuerit oborta, quomodo consensio eorũ stabit? Et certè nouum nõ est, nimirum inter ipsos magistros fidei, cõtrouersias oboriri. Nota est omnibus cõtrouersia, de rebaptizandis hæreticis inter Cornelium papam & martyrem primò, & deinde inter Stephanum papam & martyrem & Cyprianum episc-

Contra
nerfi & in-
ter patres
suborta.

D
Episc
phan
mè re
ad ec
impo
rò C
zand
scrip
quen
us, ve
2.3.&
cepta
ter E
diei p
re lib
lam
fuit
de ca
teris
tion
se Pe
iuste
mus
habu
bapt
ri. C

Episcopum & martyrem, suborta. Stephanus siquidem contendebat minime rebaptizandos eos, qui ab hæreticis ad ecclesiam veniebant, sed per manuū impositionem recipiendos. Contra verò Cyprianus assererat eos esse rebaptizandos, apparenti ratione permotus, & scripturarum testimonijs inductus, quemadmodum non solum ex libris eius, verum etiā ex lib. 7. Eccles. hist. cap. 2. 3. & 4. liquet. Nec latet etiam illa disceptatio siue quæstio quæ quondam inter Episcopos fuit super obseruatione diei paschæ, quemadmodum licet videre lib. 5. Eccles. hist. cap. 22. & c. Sed & illam controuersam quis ignorat, quæ fuit inter D. Hieronymum & D. Augustinum de cæremonialibus præceptis legis veteris? Hieronymus ait Paulum simulatione tantum & non verè repræhendisse Petrum. Augustinus autem ait Petrum verè iusteq; à Paulo repræhensum. Hieronymus ait eum qui ante baptismum duas habuerit vxores, suscepto postmodum baptismo, posse ad sacerdotiū promoueri. Cui assertioni refragatur Ambrosius.

IOANN. SLOT. GEF.

us August. cæteri q; oēs. Augustinus vniuersi mundi fabricam ait fuisse à Deo etiam quoad varietates formarum, vno eodemq; temporis momento extractā, nullamq; prorsus admittit in ea re temporis successione, sed illa dierū volumina interpretatur angelicæ cognitionis interpretationes. Cui interpretationi ab alijs contradicitur. Et multas similes controuersias licet inter patres inuenire. Indignum ergo videtur hanc populorum atque gentium consensione eodetorque, vt eā in doctorū ac magistrorum consensione sitā esse putemus.

ORT. Dissensiones quasdam ac controuersias quorundā episcoporum atq; doctorum mihi opponis, vt per eas consensionem hanc infirmam reddas ac mancā. Sed si bene perspexeris, nihil omnino obsunt huic nostræ consensioni. Quod enim in quibusdā dissenserunt, inficias ire non possum, verū controuersia hæc aut dissensio circa ea versabatur dumtaxat, quorū nihil intererat ad fidem, vtrum sic vel aliter teneretur, vel si erat de ijs, quæ ptinebāt ad fidem, nondū tñ erant

DI
eram
etiam
ram t
clesia
pferu
anise
derer
traria
ab on
Orie
dem
se ver
hac r
potu
clara
sanct
stino
gam
super
mun
Eccl
Non
taxat
dem
neba
siam

EF.

Justinus v-
nisse à Deo
arum, vno
extructa,
ea re tem-
rū volumi
ognitionis
pretationi
tas similes
es inueni-
anc popu-
nsionē eo
ū ac magi-
putemus.
ac contro-
ū atq; do-
eas cōsen-
ac manā.
nil omnino
oni. Quòd
ant, inficias
uersa hac
atur dunta-
t ad fidem,
r, vel si erat
a, nondū tñ
erant

DE RETI. FIDE ORT. 120

erant per ecclesiam determinata. Vnde etiam tandem ij qui sententiam non veram tutati fuerant, determinationi Ecclesie quæ postmodū accessit, subscripserunt & acquieuerunt. Sic qui Cypriani sententiam sequuti sunt, quum viderent eius sententiam reprobari & contrariam sententiam teneri & affirmari ab omnibus doctoribus, ab vniuersa tā Orientis quàm Occidentis Ecclesia, eisdem quoq; libenter subscripserunt. Ipse vero Cyprianus, quicquid noxæ in hac re contraxit, (si tamen contrahere potuit, in re minimè per Ecclesiam declarata) effusione sanguinis in sacro sancto martyrio (authore Diuo Augustino) dilutum est. Sic etiam post longam disceptationem & contentionem super obseruationem diei Paschæ, demum Asiani episcopi, occidentalem Ecclesiam sequuti sunt. CACODOX. Non solùm dissensiones eorū in ijs duntaxat inuenimus, vel quæ non ita ad fidem pertinebant, vel si ad fidem pertinebant, nondum tamen erant per Ecclesiam determinata, verùm etiam in quibusdam

IO ANN. SLOT. GEF.

Patres
quare erra
re permis
si aliquan
do.

busdam palam errasse conuincuntur & prolapsos plerosque in noxios errores, doctrinæ fidei penitus repugnantes, ne mini dubium esse poterit, qui quorundam lucubrationes euoluerit. ORtho. Et nos aliquoties errasse patres, non difitemur, homines enim erant, sicut & nos. Errauerunt interdum, atque ob id errare permisi sunt, vt homines eos fuisse cognosceremus. Adde quòd etiam nonnunquam errare permisi sunt propter nostram instructionem. Cum enim tantas columnas nutasse audimus, quid de nobis, infra illorum pedes longè iacentibus, possumus polliceri? Si tam clara ingenia, tot ornata dotibus, ex obscuritate scripturarum hallucinata sunt, quis iam suis viribus elatus, suo fretus ingenio, sui spiritus fiducia tractus, presumat se non posse errare? Sed quid si permisi fuerint aliquoties errare, maximè cum suis relictis sunt ingenijs, num propterea cæteris, quæ ab eis rectè & catholicæ dicta scriptaq; sunt, nihil auctoritatis erit relictum? Absit. Nam errarunt aliquando propheta, errarunt &

Apo

D
Apo
docu
than
tame
plo a
anim
ipsum
quod
minu
dit, &
diuin
pheta
stant
error
runt,
næ pi
ad h
nosce
quid
rò, in
quon
tione
dei, V
eund
cens:
ocrit

DE RETI. FIDE ORTH. 121

Apostoli, neque tamen de cæteris quæ
 docuerunt, quicquam dubitamus. Na- Prophetæ
& Aposto-
li errarūt
aliquan-
do.
 than (vt non ignoras) propheta fuit. Is
 tamen consultus à Dauid rege super tē
 plo ædificando, quemadmodum rex
 animo secum meditabatur, num esset 2. Reg. 7
 ipsum completurus, respondit: Omne
 quod est in corde tuo vade fac, quia do-
 minus tecū est. Sic haud dubiè respon-
 dit, & nihilominus eum errasse, sermo
 diuinus edocuit. Similiter & alios pro-
 phetas aliquando fecisse, scripturæ te-
 stantur. Quid igitur? Num propter hos
 errores, nulla cæteris quæ bene dixe-
 runt, fides adhibebitur? Absit. Sed diui-
 næ pietatis dispensatione factum est, vt
 ad hunc modum tam nos quàm illi, se cog-
 noscerent homines esse, & à Deo quic-
 quid rectè dixerunt, accepisse, à se ve-
 rò, in quibus errauerunt. Petrus quoque,
 quum accepta prius à Deo patre reuela Matt. 16
 tione, Christum confiteretur esse filiū
 dei, Verissima dixit: At paulò post quū
 eundem à morte studuit auersari di-
 cens: absit hoc à te Domine, non medi-
 ocriter aberrauit. Quid ergo? Num ob
 id

GEF.
 ncuntur &
 os errores,
 gnantes, ne
 i quorum-
 it. ORtho.
 res, non dif-
 ant, sicut &
 atque ob id
 nes eos fu-
 uod etiam
 si sunt pro-
 a. Cum em̄
 imus, quid
 es longè ia-
 i? Si tam p-
 ribus, ex ob-
 cinata sunt,
 suo fretus
 tractus, pre-
 Sed quid li-
 errare, ma-
 genijs, num
 o eis rectè &
 nt, nihil au-
 t. Nam erra-
 errarunt &
 Apo

IOANN. SLOT. GEF.

id priorē confessionē eius reijciemus.
 Nequaquā. Sed iam vt hominē sibi dereli-
 ctū, humano more fuisse lapsum agno-
 scimus, tunc verò diuinitus adiutum su-
 per captū hominis diuinitatē Christi ag-
 nouisse, haudquaquā dubitamus. Sic
 pariter de sacris Ecclesie doctoribus cō-
 tigit, haud absque diuina dispensatiōe,
 nempe vt suis ingenijs relictī, nonnun-
 quā in errores inciderint, cū tñ certum
 sit, quòd in cæteris fulgore diuini spiri-
 tus illustrati, non nisi saluberrima dog-
 mata, ad maximum Ecclesie commodū
 ædiderint. CACod. Si potuerunt non-
 nunquam cæcutire & errore teneri pa-
 tres, quomodo nobis erit exploratum,
 quando verum dicunt, & quando non?
 ORtho. Id fiet mutua, vel scripturarum
 ad ipsum, vel cæterorum interpretum,
 vel apostolicarū traditionum, vel gene-
 ralium Conciliorum, vel Ecclesie Ca-
 tholicæ consuetudinū, vel demum ho-
 rum omnium in simul facta collatione.
 Nam hæc ita se mutuo fulciunt, vt quic-
 quid ab aliquo doctorum scriptū fue-
 rit, modo vigilanter hæc omnia sibi mu-
 tuo

Patres an
verum di-
xerint
nec ne.
vnde de-
prehendi
possit.

D
 tuo c
 set, a
 teat
 res, ca
 re cat
 res pl
 tamen
 facta
 inter
 rum,
 num
 mē te
 ijs or
 tioni
 uino
 tate
 spiri
 trum
 & ac
 js in
 tetu
 rit o
 per a
 ueri
 lam
 guis

tuo conferamus, facillime deprehendi posset, an verum an falsum sit, ut nihil oporteat propter aliquos in eis repertos errores, cetera contemnere, quæ alioqui vere catholiceque tradiderunt. Itaque doctores plerique; etsi in plerisque; errarunt, non tamen sic errarunt, quin eruditi quique; facta mutua collatione, tam magistrorum inter se, quam scripturarum & conciliorum, ac ceterarum ecclesie consuetudinum, facile deprehendant, quid maxime tenendum approbandumque; sit. Nam ijs omnibus digne pensatis, & recte rationis iudicio rite libratis, emerget (divino illustrante spiritu) quid pro veritate potissimum sequi debeamus. Nam spiritus sanctus, orthodoxorum patrum linguis, ad hæresum extirpationem, & ad plenam ecclesie super rebus dubiis instructionem, hætenus usus est & videtur semper. Cum enim nunquam fuerit ociosus in ecclesia spiritus sanctus, per aliquos necesse est ecclesiam erudiverit semper. Neque enim sermo eius palam cunctis innotuit, sed aliorum linguis ad instruendam ecclesiam usus est, quem-

Spiritus sanctus in nova lege locutus est per patres & doctores,

REF.
 eijciemus
 sibi dereli
 tum agno
 diutum su
 Christi a
 amus. Sic
 coribus co
 pensatioe,
 nonnun
 tñ certum
 iuini spiri
 rima dog
 commodu
 runt non
 teneri pa
 ploratum,
 ando non
 pturarum
 terpretum,
 n, vel gene
 cclesie Ca
 demum ho
 collatione
 nt, ut quic
 criptu fue
 nia sibi mu
 tuo

IOANN. SLOT. GEF.

Hebr. 1.

Matt. vi.

quemadmodum & de deo patre Paulus ad Hebræos scribit, illum fuisse maioribus nostris loquutum olim per prophetas. Filium autem eius identidem per Appstolos suos, totum orbem docuisse cōpertissimum est: Euntes (inquit) docete omnes gentes. Sic & tertio loco spiritum sanctum per Apostolicos viros (Apostolis è medio iam sublatis) ecclesiam in cunctis, quæ necessaria forent, deinceps edocere par fuit, ac omnia potius agere, quàm vt diutius in rebus vehementer ambiguis, ipsa fluctuaret. Et quanquam ipsius Trinitatis opera sint indiuisa, patris nimirum & filij & spiritus sancti, scriptura tamen horum cuiusque suum & quasi peculiare tempus, ob erudiendam Ecclesiam tribuit. Non quòd (vt diximus) S. Trinitatis opera sint diuisa, sed quòd singulis horum suum tempus in scripturis accommodetur, quanquam & indiuisum omnes semper operati sint. Nam etiam tunc, quando patri negotium tribuitur erudiendæ plebis per prophetas, etiã spiritus sanctus eodem inspirauit, quemadmodum D. Petrus

DE

trus test
rati, loc
si tunc
sanctus
tus, quã
iam sit p
sus, per
dus est
Christo
los dixi
sed spiri
vobis. Q
Si in eis
qui perf
sto, cur
tibus Cl
ter Apo
cit instit
gelistas,
ad insta
summati
stus incl
dit? Hos
ac cæter
in edific
est, vt m

DE RETI. FIDE ORTH. 123

trus testatur dicēs: Spiritu sancto in-
spirati, locuti sunt sancti dei hoīes. Quod 2. Pet. 8
si tunc in prophetis locutus est spiritus
sanctus, quum nondum erat adhuc da-
tus, quāto magis hoc suo tempore, quū
iam sit peculiariter in hoc negotiū mis-
sus, per pontifices & doctores creden-
dus est esse locutus? Id quod vel ex ipso
Christo patet, qui non ad solos aposto-
los dixit: Non vos estis qui loquimini,
sed spiritus patris vestri qui loquitur in
vobis. Quod verbum D. Aug. exponēs: Matt. 10
Si in eis loquīr spiritus sanctus (inquit)
qui persequentibus tradūtur pro Chri-
sto, cur non & in eis, qui tradunt discen-
tibus Christum? Sed & Paulus, nōne p̄ Ephes 4
ter Apostolos, quosdam prophetas di-
cit instituisse Christum, alios verò Euā-
gelistas, alios autē pastores & doctores,
ad instaurationem seu magis ad com-
summationem sanctorum, quibus Chri-
stus inchoationem nouæ creaturæ de-
dit? Hos nimirum pastores & doctores,
ac cæteros instituit, in opus ministerij,
in ædificationem corporis Christi, hoc
est, vt ministrent hunc spiritum cæte-
ris,

R ris,

IOANN. SLO. GEF.

ris, & ecclesiam verbo spiritus ædificet.
Porro istud institutum non solum ad
Apostolorum tempora spectat, verum
etiam ad finem vsq; seculi perdurabit,
nempe donec occurramus omnes in v-
nitatem fidei & agnitionis filij Dei, in
virum perfectum, in mensuram ætatis
plenitudinis Christi. Sed & istud expē-
de, quod iam tandem subinfert Paulus,
scopum videlicet quem prospexit Chri-
stus hæc instituens, nimirum vt iam nō
simus paruuli & fluctuantes, & circum-
feramur omnivento doctrine, in nequi-
tia hominum, in astutia ad circumuen-
tionem erroris. Ecce cur pastores & do-
ctores ac cæteri ministri dati sunt eccle-
siæ, nimirum vt his fidem habeamus, ve-
reque credamus in eis spiritum sanctū
loqui, vitemusque cæteros qui docent
his contraria, quales aliquot futuros
Paulus insinuat, quum versutiam ho-
minum memorat & astutiam, qua nos
adoriuntur, vt imponant nobis ac cir-
cumueniant in errore.

Cap.